

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

47, 48. Ströbo äng, Herrstaberg. Kvillinge sn, Bråbo hd.

Pl. XVII. Fig. 1, 2.

Litteratur: L. 1093; W. 7; P. A. Säve, *ATS*. I, s. 65, teckning; *Reseber*. 1861, s. 12, teckning av Ög. 47 och s. 14 av Ög. 48; C. F. Nordenskjöld, *Reseber*. 1872, II, s. 58, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 19, teckn.

a) Ög. 47.

L. 1093 nämner blott tillvaron av en runsten vid »Ringby, i en bäck», P. A. Säve anger dess plats i Ströbo äng, »vid rännen, 25—30 steg öster om vägen», och fann Ög. 47 rest men Ög. 48 liggande i gräset. Omkring 1900 flyttades stenen till parken vid Herrstaberg, nära vars gräns den står rest, norrut från manbyggnaden.

Runstenens höjd är 1,50 m, bredden vid foten 55 cm, vid mitten 50 cm, i toppen 40 cm. Slingans bredd är 9—11 cm. Ämnet är rödaktig granit. Ristningen djup, tydlig.

Inskriften börjar med en tydlig punkt, 3 cm nedifrån, 5 cm uppifrån, framför namnet **purfiuipa**. Uti **pinsi** är sista runan med säkerhet **i**, icke **a**. Det kolon, som följer på **aftir**, är otydligt. Det följande namnet är **isikl** med **s** som vänderuna, hela runan **s** kännes jämn med fingret, mellanstrecket löper i en fåra. Nordenskjöld läser **irikl**, men detta **r** är antaget på grund av fåror, som ej kunna vara huggna. Uti **asbun** är ock **s** vänderuna. Det följande ordet är **buru**, i vars **b** kännestrecken stå långt från stavens mitt och vars

1. Ög. 47. Herrstadberg.

2. Ög. 48. Herrstadberg.

sista **u** står på slingliniens krökning och har alldeles rakt kännestreck, vilket föranlett P. A. Säve att läsa **u**. Utom slingan följer så ordet **· sin ·**.

Inskriften är alltså följande:

Inom slingan: **· purfiuþa · risti : stin · þinsi : aftir : isikl : faþur · sin · auk · asbun : buru**

Utom slingan: **· sin ·**

Något namn, som motsvarar ristningen **purfiuþa**, lär väl icke finnas. Då runorna **fi** och **ui** följa på varandra, torde den senare rungruppen vara en rättelse av den förra, och namnet åsyftat att vara ***puruiþa**, vilket kan tänkas vara en femininbildning till *Þorviðr*. Namnet **isikl** kan heller icke tydas, som det står; troligen är ***iskil** *Æskil* *Äskil* åsyftat. Ut i namnet **asbun** är antingen **i** utelämnat före **u**, liksom kanske **r** efter detsamma, eller ock betecknar **u** vokalen *ø*, *o*, såsom hos Lundgren, *Personnamn: Abörn, Anbornus, Gudborn*. A. Kock, *Arkiv* 9, s. 146 f., förklarar dessa varianter som utvecklingar i obetonad stavelse av formen *-björn*. Det slingan slutande **buru** är förkortning för ***buru(þur)**.

Transskriptionen torde alltså vara följande:

Þorviða rēsti stēn þænsi æftir Æskil faður sinn ok Asbunn bröður sinn.

Översättning: Torvida reste denna sten efter Äskil, sin fader, och Asbjörn, sin broder.

b) Ög. 48.

På Ög. 47 finnes intet kors, bredvid detsamma står däremot en sten, Ög. 48 (W. 8), vars enda ristning utgör ett enkelt kors, som säkerligen skall ersätta det saknade på den runristade stenen. På ett dylikt förhållande gives ett exempel uti de tre ristade stenarne invid varandra på Harby ören, Frestads sn, Vallentuna hd, Uppl. B. 85, 82, L. 412, 413. På B. 85, L. 412 står den egentliga inskriften och denna runsten saknar kors, B. 82, L. 413 innehåller i en slingbit blott uppgiften **fotr risti** = »Fot ristade», och en tredje sten därjämte visar ett tecknat kors. Alla tre bilda uppenbarligen en enda minnesvård.

Ög. 48 är av blåaktig granit, 1,23 m hög, 68 cm bred vid foten, 69 cm bred upptill.

Även denna sten flyttades med de andra till Herrstaberg, och står rest n.v. om manbyggnaden, 20 steg från utfarsvägen från gården norrut.